

CROSCENA

KROŚNIEŃSKA SCENA KULTURY

RCKP KROSNO Nr

127

grudzień 2014

MIECZYŚLAW A. ŁYP

Nokturn wigilijny

Nie zgubiłem Matko
światła drzewka świerkowego
i tamtych świętych chwil
wspólnej obecności
nas wszystkich

Nie zgubiłem Matko
nawet
zapachu tamtych gałązek
starannie prostowanych przez Ojca

I chociaż rzeźbię świat
nie w lipowym drewnie
a w słowie
nie zgubiłem Matko
Twojego zatroskania
podobnego do frasunku matki
z poematu Gałczyńskiego
o Wicie Stwoszu

I bywa tak jak u Konstantego
W ten biały zmierzch
„serca drżą uroczyście
jak na drzewie przy liściach liście”

Jak wtedy – tak i teraz
niech nasz dom
jak w baśni Andersena
gubi się w coraz większych
płatkach śniegu

I niech
następni z następnych
niosą blask Gwiazdy
w coraz czarniejszą noc
i niech uda się im
na rozstajnych drogach
w śnieżnej zamieci
zgubić trwogę świata
obawę niepokój
i ludzki lęk

Niech noc Wigilii
z zastygłą w ciszy ulicą
białą dałą białym polem
białym sadem
i rozkołysaną kolędą
przyniesie nam
świt malowany gołęmbi lotem

Rzeszów, 2014 r.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY CROSCENY LAUREATEM NAGRODY PREZYDENTA MIASTA KROSNA PIOTRA PRZYTOCKIEGO ZA WYBITNE OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE KULTURY W 2012 ROKU.

CROSCENA LAUREATEM HONOROWEJ NAGRODY LITERACKIEJ „ZŁOTE PIÓRO” 2010 PRYZNANEJ PRZEZ ODDZIAŁ ZWIĄZKU LITERATÓW POLSKICH W RZESZOWIE ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ PROMOCJI KULTURY I LITERATURY.

Na okładce praca Krzysztofa Duckiego z Budapesztu, str. 2 – 1. Ryszard Kryński z wnuczką Oliwią podczas wernisażu swojej wystawy w Muzeum Podkarpackim, 2. Uczestnicy konkursu scenicznego *Wesołe scenariusze*, 3. Wernisaż wystawy prac z 2. Spotkania z Grafiką Pogranicza w RCKP, 4. Multimedialne widowisko muzyczne *Symphonica* na scenie RCKP, 4. Szopka na krośnieńskim Rynku *Fot. P. Fiejdasz, P. Matelowski, W. Turek*

W numerze:

3. Witryna RCKP

Wystawy

Kolejny rozdział jest już historią

*M. Baranowska – Mika*Lora Szafran na krośnieńskiej
scenie*Wacław Turek*

Wesołe scenariusze

Mikołajkowe Spotkania Taneczne

Polecamy

9. Rozmaitości

Korespondentka sprzed stu lat

*Andrzej Kosiek***11. Krośnieńskie rodowody**

Artystycznie w szkłe

*Wacław Turek***21. Przeczytane****22. Poezja ze starych kalendarzy****24. Podium***Anna Bryła***27. BWA**

Jacek Michał Szpak- rzeźba

*Marek Burdzy***CDS**

Świąteczne zajęcia plastyczne

*Karolina Polomska***28. Muzeum Podkarpackie**

Ryszard Kryński – malarstwo ...

*Anna Guz-Iwaniec***30. Piwnica PodCieniami**

Afganistan –wystawa fotografii...

*Bożena Ziółkowska*Krośnieńskie spotkania
z podróżnikami*Dorota Piwka***31. KBP**

Krośnieńska Biblioteka Cyfrowa

*Monika Machowicz***32. Konkursy****JEST TAKA NOC...**

Po pełnym zadumy i ascezy adwencie przychodzi wigilia Bożego Narodzenia /z łac. wigilia – straż, czuwanie/, która w polskiej tradycji ma szczególnie uroczysty charakter. Jak żadna z innych wigilii /kiedyś bardzo podniosłe obchodzono również wigilię wielkanocną czy świętojańską/, związała z sobą nierozzerwalnie chrześcijańską obrzędowość z rodzinnymi, starodawnymi, pogańskimi jeszcze wierzeniami, tworząc niezwykle barwną po dzień współczesny mozaikę obyczajową. Okres Bożego Narodzenia nazywano dawniej Godami. Dziś określenie to występuje raczej rzadko i to głównie u osób starszych. Nazwa Gody pochodzi od staropolskiego słowa god – radość, wesele. Bo też zawsze Boże Narodzenie było najbardziej radosnym i bardzo rodzinnym świętem. Nadmienić należy, że źródłem powstania określenia Boże Narodzenie nie jest dzisiejsze święto w dniu 25 grudnia, ale uroczystość Epifanii czyli Trzech Króli obchodzone 6 stycznia. To święto uważano za rocznicę narodzenia Chrystusa. Powstało ono w Aleksandrii w II wieku, zaś Kościół rzymski wprowadził je u siebie ok. 300 roku, a w ćwierć wieku później przeniósł je właśnie na 25 grudnia. Panowało przeświadczenie, że przebieg wigilii miał rzutować na cały nadchodzący rok. Pisarz Melchior Wańkowicz, w jednym ze swoich felietonów napisał, iż w dzień ten „gdzieś na Mlecznej Drodze Szafarz Niebieski odwraca klepsydry naszych żywotów.

*Zwyczaje, Obyczaje, Obrzędy
praca zbiorowa pod red. Tadeusza Skoczka*

w y s t a w y

28 listopada – 31 grudnia**2 Spotkanie z Grafiką Pogranicza – wystawa prac uczestników**

We wrześniu Regionalne Centrum Kultur Pogranicza gościło dzieci, młodzież

Justyna Romańczak, tech. linoryt

i dorosłych na warsztatach grafiki tradycyjnej. Za cel podstawowy zajęć przyjęto propagowanie grafiki jako dziedziny sztuki bogatej w różnorodne techniki i sposoby wyrazu artystycznego. Warsztaty były również sposobnością do wymiany doświadczeń i praktykowania sztuki linorytu. W zajęciach uczestniczyły dzieci i młodzież z artystycznych szkół z Bardejova, z artystą grafikiem Jánem Šoltésem i z Michalovec, z artystą grafikiem Miroslavem Capovčákiem. Gospodarzami byli uczestnicy Pracowni Grafiki Tradycyjnej RCKP pod opieką artysty grafika, Joanny Topolskiej – Uliasz. To namacalny dowód na twórczą współpracę artystów – tych najmłodszych, i tych dojrzałych – tworzących w Euroregionie Karpaty. Motto wrześniowego spotkania, „Muzyczne inspiracje” zaczerpnięto z trwającego w tym samym czasie Galicja Blues Festival. Stąd w pracach, którymi zaowocowały warsztaty - instrumenty i mikrofony, nieodłączne atrybuty festiwalowych koncertów.

4 – 31 grudnia**Edward Zbigniew Kociański – malarstwo**

Urodzony w 1960 r. w Mielcu. Absolwent Liceum Sztuk Plastycznych w Rzeszowie. Studia w Instytucie Wychowania Artystycznego na UMCS w Lublinie -1986. Dyplom pod kierunkiem profesor Danuty Kołwzan-Nowickiej w pracowni

grafiki, Instytut Wychowania Artystycznego. Uprawia rysunek, grafikę i malarstwo. Członek Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Przemysłu i prezes Stowarzyszenia Twórców Kultury Plastycznej w Mielcu. Ma na swoim koncie

kilkadziesiąt wystaw zbiorowych w Polsce i zagranicą. Finalista „Obrazu roku” Art&Business w 2001 roku, w 2006 III nagroda w Ogólnopolskim Przeglądzie Pedagogów Plastyki, w 2007 nagroda marszałka Województwa Małopolskiego na Międzynarodowym Biennale Twórczości Pedagogów w Tarnowie. Nagrodzony w 1994 przez prezydenta Mielca i w 2004 r. przez Zarząd Województwa Podkarpackiego za działalność i osiągnięcia na polu artystycznym. Na co dzień pedagog plastyki w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1, prowadzi również autorską pracownię dla dzieci i młodzieży w Samorządowym Centrum Kultury w Mielcu.

opr. ab

KOLEJNY ROZDZIAŁ JEST JUŻ HISTORIA

Krośnieńskie Spotkania Teatralne od 37 lat elektryzują życie kulturalne miasta. *Zaczyna się od biletów.* To pierwszy mit. Podobno miejsc na KST nie ma od pierwszego dnia, a można kupić jeszcze przed każdym spektaklem. *Ceny biletów są zbyt wysokie.* Następny mit. Na większość spektakli XXXVI KST bilet na balkonie kosztował 35 zł, co w porównaniu z innymi przeglądami i festiwalami teatralnymi w kraju jest ceną bardzo przystępną. *Młodzież nie chodzi na Spotkania.* Kolejny mit. Staramy się w każdej edycji zapewnić młodym wielbicielom teatru spektakle wnoszące powiew inności i nowoczesności, bliższy w przekazie dla młodzieży. I młodzież na Spotkania chodzi. Jak mawiał Gustaw Holoubek „może siedzieć na żyrandolu, ale spektakl zobaczyć musi...” I tak dalej...

O Spotkaniach się mówi, Spotkania się komentuje, „lajkuje”, ale się o nich nie

pisze. Dlaczego? Dlaczego rok w rok takie wydarzenie kulturalne nie może się doczekać recenzji spoza Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza? Dlaczego jedynie w kuluarach słyszymy o „rewelacyjnym spektaklu” lub „chybionej roli”? Dlaczego choćby jeden spektakl, choćby jedna kreacja aktorska, choćby najmniejszy fragment wydarzenia składającego się z 19 przedstawień zaprezentowanych przez profesjonalne teatry z Warszawy, Krakowa, Tarnowa i Katowic nie doczekał się choćby wzmianki w mediach.

Nie ma takiego zwyczaju? Ale był. Był taki zwyczaj. Z przyjemnością czytamy komentarze i recenzje ze Spotkań Teatralnych z lat 70-tych, i późniejszych. Dają świadectwo realności życia kulturalnego, i to nie tylko elit miasta.

Może rozleniwieni magią Internetu już nie potrzebujemy recenzji? A szkoda. Bo przecież nie są nam potrzebne niezwykle

uczone i fachowe analizy teatrologiczne, ale normalne opinie – co się podobało, a co nie – co zachwyciło, a co rozczarowało – co niesiemy w pamięci, a co zacierza się i odchodzi w zapomnienie.

Spróbujmy, choć krótkimi wpisami, zrecenzować Spotkania. Jeśli nie te minione, to te na które zapraszamy w kwietniu 2015. Wszystkich naszych widzów zachęcamy i namawiamy do uwag i refleksji na temat spektakli, ról, kostiumów, scenografii, reżyserii, muzyki, tekstów.

To od widzów pochodzącą recenzję chcemy zobaczyć. Choćby o „Trzech Muszkieterach” Teatru Montownia, którzy zawojowali Krosno urokiem, lekkością, inteligencją i prostotą odczytania klasyki. Do dziś słyszymy, że aktorzy urzekli widzów i wyprowadzili na manowce traktowania sceny jako miejsca świetnej zabawy, nawet kosztem kanonu lektur.

Tylko z rozmów i z prywatnych maili wiemy, że „Skazany na bluesa” był fantastyczną okazją dla widzów, którzy koncerty Dżemu noszą w sercu, aby ten fenomen pokazać swoim dzieciom. I tak z Maciejem Lipiną śpiewała cała sala „Czerwony jak cegła” – rodzice, dzieci – wszyscy ogarnięci bluesem. „Skazany na bluesa” to temat z gatunku „ryzykownych”, bo mówi o legendzie, dotyka przestrzeni muzycznego sacrum, którego wyznawcy są najtrudniejszym odbiorcą na tej ziemi. Odwaga godna podziwu! Ale „do odważnych...” etc. Spektakl jest fascynujący. Każdym drgnieniem sceny, muzyką, kostiumem, światłem, rekwizytem - unosi widza w przestrzeń na granicy jawy i snu, w sferę wspomnień - tak hojnie i tragicznie naznaczonych brzmieniem przez Dżem i Ryśka Riedla. W zachwytyt wprawił publiczność popis aktorskich talentów Wojciecha Malajkacza i Anny Dereszowskiej. Feeria galerii

postaci Czechowa to zadanie dla strażnika albo dla mistrza w tym rzemiośle. Artystom Teatru 6. piętro zawdzięczamy karkołomną przebieraną jednoaktówkę Antona Pawłowicza. Faktem jest jednak, że to Wojciechowi Malajkatowi udało się kompletnie rozbroić widownię, ... i scenę też.

Bardzo podobał się „Skąpiec” z Tarnowa. Spektakl był grany 3 razy przy pełnej sali. Ten „Skąpiec” miał wszystko - pomysły, reżyserię, scenografię, kostium, realizację sceniczną. To piękny, na nowo odkryty Molier.

Adam Ferency, Klaudia Bielawka i Sławomir Grzymkowski pokazali nam w „Komedii” jak może wyglądać bardzo dobry teatr, gdzie aktor ma do dyspozycji 1 rekwizyt, a za scenografię służy kilka pudeł. Jakiej siły i jakiego warsztatu potrzeba, aby wygłosić monolog przegranego przeciętnego człowieka przez 5 minut przy pełnej fascynacji ciszy na widowni? Cóż, to jest klasa Adama Ferencego. I nie zawsze, i nie każdemu jest to dane.

I jeszcze raz w czasie XXXVI Krośnieńskich Spotkań Teatralnych przekonaliśmy się, że Teatr Bagatela jest pupilkiem naszej publiczności. Absolutnym, niekwestionowanym hitem. Z każdym tytułem i w każdej ilości. Tym razem z „Mayday”, granym nieprzerwanie od 20 lat na karkowskiej scenie. To jest przemily, ale ciągle nie do końca zrozumiały ewenement. Widać Krosno kocha komedie, bo wszystkie w tej edycji spotkały się z życzliwym przyjęciem. „enVouge” i „Długi tykend” trudno by nam było nazwać tekstami wysokich literackich lotów, ale sprawdzają się w przestrzeni scenicznego wspomaganego dobrym aktorstwem i absolutnie pozytywnym nastawieniem widzów.

I wreszcie jeszcze raz o mistrzostwie, bo staramy się nieodmiennie dla najmłod-

szych widzów, z szacunkiem i z poczuciem odpowiedzialności za ich teatralną edukację, zapraszać najlepsze spektakle. „Ładne kwiatki” Groteski zachwyciły kostiumem i inscenizacją opowieści. Na takim teatrze najmłodszy widz uczy się rozpoznawać prawdę w sztuce. Zobaczmy teatr, a nie podejrzaną, para-profesjonalną wyczynę semi - profesjonalnych grup

wkółoteatralnych (jak się to, niestety, dość często zdarza).

A w liczbach możemy tak podsumować teatralną jesień w Krośnie: 9 spektakli, 19 przedstawień, około 8000 widzów.

Już dzisiaj zapraszamy na wiosenną edycję XXXVII KST, a w niej.....

Małgorzata Baranowska-Mika

LORA SZAFRAN NA KROŚNIENSKIEJ SCENIE

Zacząło się w Krośnie, dlatego nie dziwi wybór sceny na okoliczność 30 - lecia pracy artystycznej. Lora Szafran, krośnianka - uznana za jeden z najciekawszych głosów polskiej sceny jazzowej. Jej bogaty życiorys artystyczny przedstawiła na początku koncertu Elżbieta Lewicka, dziennikarka audycji muzycznych w PR Rzeszów. Zapoznała licznych słuchaczy koncertu z pierwszymi artystycznymi krokami Lory Szafran w Krośnie, kiedy to zaczynała równoległe do szkoły podstawowej naukę gry na akordeonie. Później były niezbyt lubiane skrzypce, a następnie gitara. Mama grała w domu na akordeonie

co rokowało na muzyczne geny, które później odezwały się w pełni. Jeszcze w podstawówce swoje umiejętności wokalne kształciła pod kierunkiem Anny Münzberger. Następnie wyższym wtajemniczeniem był śpiew w prowadzonym przez Adama Münzbergera Vitro Bandzie przy KHS. To był pierwszy znaczący sukces, bowiem zespół zdobył „Złotą tarkę”. Lora podkreśla, że szczyci się pochodzeniem z Krosna i, że jest wychowanką rodziny Münzbergerów. Później, jak wspomina Elżbieta Lewicka, losy Lory potoczyły się drogą wielu sukcesów. Rok 1990 przyniósł w Sopocie zwycięstwo w konkursie polskim, następnie w dniu międzynarodowym otrzymała również najwyższe oceny zbierając całą pulę nagród. Przypomnieć należy, że artystka podbiła serca i zdobywała nagrody od Opola i Sopotu po Los Angeles. Współpracowała m.in. z formacjami Walk Away, New Presentation i Swing Orchestra Cracow oraz zespołami Jana Ptaszyna Wróblewskiego i Włodzimierza Nahornego, z Mieczysławem Szczecińskim. Śpiewała Chopina, piosenki Wasowskiego i Przybory oraz wiersze Iwaszkiewicza. W 2013 roku ukazała się kolejna płyta Lory Szafran. Album nosił tytuł „Nad ranem”. Znajdziemy tu kompozycje Seweryna Krajewskiego i Michała Urbaniaka oraz nowych talentów. Podczas

koncertu promującego płytę „Nad ranem” prezes Sony Music Polska Kazimierz Pułaski wręczył artystce Złotą płytę za jej poprzedni album – „Sekrety życia według Leonarda Cohena”.

Lora Szafran miała w Krośnie okazję zaprezentowania się w bardzo udanym repertuarze. Laureatka podczas listopadowego koncertu spotkała swoich nauczy-

cieli sprzed lat i szkolne koleżanki, powiększyła grono swoich fanów. Nie obyło się bez kwiatów, gratulacji, wspomnień oraz łez wzruszeń.

Premiera programu z Lorą Szafran zarejestrowana w RCKP zaplanowana została w TVP Rzeszów na 25 grudnia br. o godz. 18.00

Tekst i zdjęcie W. Turek

WESOŁE SCENARIUSZE

Podczas I edycji konkursu scenicznego dla dzieci „Wesołe Scenariusze”, komisja konkursowa oraz widzowie obejrzeni różnorodnie prezentacje, było zabawnie i kolorowo. Wręczono nagrody i wyróżnienia, wszyscy uczestnicy konkursu zabrali do domu maskotki i słodczyce oraz dyplomy upamiętniające ich udział. Nagrodzeni w kategorii mała forma sceniczna:

Wiktor Ostrowski z MZSZOI - SP nr 14 w Krośnie

Duet MajWer - Maja Szalc i Weronika Pelczar ze SP nr 3 w Krośnie

Nagrodzeni w kategorii inscenizacja grupowa:

Grupa Teatralna ze SP w Długiem

Wyróżnienie: Grupa Teatralna „Za kurtyną” ze SP nr 12 w Krośnie

MIKOŁAJKOWE SPOTKANIA TANECZNE

5 grudnia br. blisko 800 tancerzy z województw: małopolskiego, lubelskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego zaprezentowało się podczas 22. Międzywojewódzkiego Przeglądu Zespołów Tanecznych „Mikołajkowe Spotkania Taneczne”. Jury oceniało 45 prezentacji tanecznych w wykonaniu dziecięcych i młodzieżowych zespołów różnych form tanecznych, z wyłączeniem tańca ludowego. Oprócz dorosłego, przegląd oceniało również jury młodzieżowe, które swoje nagrody przyznało trzem zespołom: FAME- iki i Soula z Dębicy oraz ZT Iskierka z Łańcuta.

NAGRODY:

Kategoria 7- 11 lat

I miejsce ZT Kornele C- MDK Rzeszów

II miejsce ex aequo: ZT Kleks gr. IV - RCKP Krosno, ZT Mini Żabki - BDK Lesko

III miejsce ex aequo: FTT Flamenco - SDK Sanok, Scena Tańca Alipsi - RDK Rzeszów

Wyróżnienia: Mini Mini Soul Dance -Dębica, ZT Fame-Iki -Dębica

Kategoria 12 - 15 lat

I miejsce ex aequo: ZT Kornele -Mł.DK Rzeszów, ZT Kleks gr. II RCKP Krosno, ZT Piruet - STiR Soul Dance Dębica

II miejsce ex aequo: ZT Iskierka - Łańcutkie SWEA Gest, ZT KIK- Dom Kultury Pysznica

III miejsce ex aequo: ZT Explosion (juniors) -GOK w Ropie, ZT Kleks gr. III - RCKP Krosno

Kategoria powyżej 15 lat

I miejsce: ZTW Strecz gr. II - RCKP Krosno

II miejsce ex aequo: ZT R-Revolution - JDK Jasło, ZTW Strecz gr. I - RCKP Krosno

III miejsce ex aequo: ZT Soul A STiR Soul Dance - Dębica, ZT Kleks gr. I - RCKP Krosno

18 grudnia, 18.00

Młodzi Muzycy Swojemu Miastu
Uczniowie ZSM w Krośnie – laureaci ogólnopolskich i międzynarodowych konkursów - pianiści Marianna Sereda, Aniela Sereda, Kacper Żarowski, Adrianna Wacht i flecista Jan Chłap. W programie utwory F. Chopina, C. Chaminade i W. Poppa.

26 - 30 grudnia, 20.00

Filmy na koniec roku
Jak dogonić szczęście, komedia/dramat prod. W. Brytania
Bogowie, biograficzny/dramat prod. Polska

28 grudnia, 18.00

Letnia Orkiestra Młodych - muzyka w klimacie świątecznym.
Letnia Orkiestra Młodych to pomysł zrealizowany przez Macieja Leśniaka i Miłosza Markiewicza. Podczas koncertu muzycy zaprezentują kolędy i pastorałki w nowych aranżacjach na orkiestrę.

6 stycznia, 18.00

Koncert Noworoczny Miejskiej Górniczej Orkiestry Dętej oraz uczniów ZSM

Wyróżnienia indywidualne: Ewelina Cieśla, ZTW Strecz – RCKP Krosno, Szymon Sztaba
-ZT Soul A- STiR Soul Dance Dębica

20 grudnia, 17.00

Wigilia naszych sąsiadów
Wystawa ozdób bożonarodzeniowych, wspólne dekorowanie pierników i pomysły na świąteczne zdobienia, do kolędowania zaproszą – zespół śpiewaczy Kamratki z Krosna i Čerhovčan z Bardejova. O bożonarodzeniowych zwyczajach opowie Czesław Drąg.
W ramach projektu pn. „Artystyczne rynki pogranicza Bardejov i Krosno”.

Scenariusz na miłość, komedia romantyczna prod. USA
Sen o Warszawie, biograficzny prod. Polska
Służby specjalne, dramat/kryminał prod. Polska

31 grudnia, 20.00

Sylwester w artKinie
Mów mi Vincent, komedia prod. USA
Love, Rosie, komedia romantyczna, prod. W. Brytania/USA
Za jakie grzechy, dobry Boże, komedia prod. Francja

w Krośnie, w tym klasy Tadeusza Półchłopka

10 stycznia, 16.00

XV Euroregionalny Koncert Kolęd „Soli Deo Gloria”
Kościół pw. św. Piotra i św. Jana z Dukli

11 stycznia

Koncert 23. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy - grupa rock blue-

sowa Ścigani, Propaganda Dei, Kraków Street Band

14 stycznia, 19.00

Koncerty... za kurtyną - Krzysztof Ścierański

Krzysztof Ścierański jest od 20 lat najlepszym polskim gitarzystą basowym, co

potwierdza doroczny ranking miesięcznika „Jazz Forum”.

18 stycznia, godz. 17.00

„Zimowe marzenia” – noworoczny koncert uczniów PSM Pro Musica I i II stopnia

opr. ab

„KORESPONDENTKA” SPRZED STU LAT

W wielu galicyjskich domach i rodzinach atmosfera duchowa świąt Bożego Narodzenia była przed stuleciem przynębiająca i niepewna. W ostatnich miesiącach 1914 r. spowodowały ją sukcesy wojsk rosyjskich, które walcząc z Austriakami w I wojnie światowej wdarły się głęboko na zachód kraju. Ponieważ Rosjanie zagrażali wtedy Krakowowi, część mieszkańców podwawelskiego grodu, uchodząc przed najeźdźcą, schroniła się m.in. w Pradze i Wiedniu. Równocześnie był to czas, gdy wielu młodych Polaków, powołanych do wojska przez Austriaków, służyło w armii monarchii habsburskiej. Jednym z nich był także **August Mazurkiewicz**, wówczas 25-letni nauczyciel Państwowej Szkoły Realnej w Krośnie. Świadectwem nagłej zmiany w jego życiu jest karta pocztowa, którą publikujemy jako uzupełniający przyczynek do biografii tego znanego krośnianina. W przededniu wigilii Bożego Narodzenia (23 XII 1914) do stacjonującego w Styrii (Steiermark) Augusta, żołnierza 47. pułku piechoty Armii Austro - Węgier, skreśliła ją i wysłała pocztą polową (Feldpostkorrespondenzkarte) nieznaną bliżej **Ludka Butkowska** (Ludmiła, Łucja?). Nic nie wiemy o tej młodej osobie, która smutne święta spędzała w Wiedniu, mieszkając przy krótkiej uliczce na obrzeżach stolicy monarchii (Kreuzgasse 29, III piętro).

August znał ją dobrze, gdyż na pewno była jego koleżanką czy bliską znajomą. Jeśli pisała, że on *idzie w pole*, czyli udaje się na front, wiedziała o tym z wcześniejszej korespondencji. Krótka treść tej jakże odmiennej kartki świątecznej, wymaga dopowiedzeń i objaśnień, aby obecnie lepiej zrozumieć jej treść.

W wydawnictwach i artykułach poświęconych Krosnu na początku ubiegłego wieku nie pojawia się nazwisko Butkowski. Dlatego lokalna literatura nie informuje kim była rodzina Butkowskich – ojciec Ludki oraz jej matka i ciocia, o których wspomina autorka kartki. Pod koniec 1914 r., być może z obojgiem rodziców, dziewczyna znalazła schronienie w Wiedniu (pisze jednak niejasno, bo nie wiadomo co znaczy stwierdzenie *ojciec z ciocią w domu*). W tym czasie mieszkańcy miast galicyjskich, wśród nich także krośnianie, przeżyli pamiętny exodus. Wielu uszło przed najeźdźcą, także do Wiednia, o czym wiadomo z innych źródeł. Dla losu uciekinierów był to czas bardzo przykry, spowodowany działaniami wojennymi w Galicji.

Butkowska nie była więc krośnianką, ale bliską Augustowi krakowianką, osobą z kręgu jego znajomych spod Wawelu. Wiosną 1914 r. – a także wcześniej – krośnianin często był w Krakowie, gdzie mieszkała cała rodzina jego mat-

Absender:
Odesłateľ:
Nadawca:
Mittente:
Pošilatelj:
Posiljac:
Presentator:

Zur 29. Steutgabe 29 III 1914

Z. Butkowska
Wien X Inn.

Portofrei!

Feldpostkorrespondenzkarte

Wielmożny Pan
August Mazurkiewicz

Ein. Frei. 47 Inf. Reg.

Ein. Frei. Schule Weidisch Beltin

Maly Steiermark

Wiedeń 23/XI. 1914. Cudku, Kochany! Jakżeśmy się wszyscy rozbiegli i jakie straszne zmiany od wiosny kiedyśmy się widywali. My tu wędrujemy, Opasa z Ciocią wdowin. Ja nie zdawałam matury. Coś robić! Daj Boże byśmy się wnet zobaczyli. Dobrze i pole wielkie Bóg ciwa urodziny i wóci Ci zdrowia uciwtego. Kocham Cię serdecznie Gutka Kochany Gutku!

P. Now. dostarczyła mi Twego adresar więc piszę zaraz. Słysz Ci życzenia szczęśliwego powrotu z wojny i przystanie z nami znowu, nie. Będzie zdrowy Gutka i szczęśliwie wróci Marynia.

ki Marii z Jabłońskich Mazurkiewiczowej (1859-1938). Tam też poznał się i widywał z Ludką. A kiedy wybuchła wojna – on znalazł się w wojsku, zaś ona w Wiedniu, dlatego napisała: *Jakżeż my się wszyscy rozbiegli i jakie straszne zmiany od wiosny kiedyśmy się widywaliśmy. Napisała również: Ja nie zdawałam*

matury. Uwaga ta również wskazuje na osobę z krakowskiego świątka, gdzie młode panny pobierały naukę w żeńskich gimnazjach. Zagadką pozostaje – i trudno ją rozszyfrować po stu latach – owa Marynia (może służąca?), która przebywając z Butkowską w Wiedniu, także słała Gutkowi życzenia szczęśliwego

powrotu z wojny... Wspomniana przez nią *P. Now.*, od której dostała adres żołnierza, to **Helena Nowakowska** (1858-1941), mieszkająca w Krakowie najstarsza z trzech siostr Jabłońskich, ciotka Augusta.

Córka adresata, dr **Maria Nagajowa**, pod której pieczęcią kartka przetrwała w rodzin-

nych zbiorach, napisała niedawno (7 XI 2014) z Warszawy: *Cieszę się, że ukaże się kartka Butkowskiej. Swoją drogą, jakie przedziwne są losy takiej kartki. Naudawca i adresat już się w ziemi rozsypali, a ona nadal żyje swoim życiem.*

Andrzej Kosiek

Wiedeń 23/XII.1914. Gutku Kochany! Jakżeż my się wszyscy rozbiegli i jakie straszne zmiany od wiosny kiedyśmy się widywali. My tu siedzimy, Ojciec z Ciocią w domu. Ja nie zdawałam matury. Cóż robić! Daj Boże byśmy się wnet zobaczyli. Idziesz w pole. Niech Bóg czuwa nad Tobą i wróci Cię zdrowym niedługo. Ściskam Cię serdecznie Gutku Ludka. Kochany Gutku!

P. Now. dostarczyła mi Twego adresu, więc piszę zaraz, śląc Ci życzenia szczęśliwego powrotu z wojny i prędkiego z nami zobaczenia. Bądź zdrowy Gutku i szczęśliwie wracaj Marynia.

ARTYSTYCZNIE W SZKLE

Maciej Habrat (1971) - krośnianin, z przyjemnością podkreśla rodzinną tradycję hutniczą. Już w dzieciństwie pod okiem ojca Leszka próbował dmuchać w puszczel wyczarowując z niej pierwsze szklane próbki przyszłych wyrobów artystycznych. Zaczął od Liceum Plastycznego, które mieściło się wówczas w Miejscu Piastowym. To była jedna odsłona kształcenia, o drugą zadbała mama w domowym zaciszu. To ona przygotowywała Maćka do poznawania sztuki przez dobór lektur, dbanie o jej zrozumienie.

Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu, Wydział Ceramiki i Szkła stał się kontynuacją dalszego kształcenia przy dorywczej praktyce w Hucie „Józefina” w Krośnie, kiedy powracał do rodzinnego miasta. Nadszedł czas kiedy wykonał wazon w technice graal, to była praca dyplomowa w katedrze szkła powstała pod kierunkiem prof. Zbigniewa Horbowego. Po studiach Maciej rozpoczął współpracę z hutami „Józefina” i „Deco-glass”

w Krośnie oraz projektował szkło dla huty „Irena” w Inowrocławiu.

Każdy artysta tworząc w szkłe, tworzy swój własny warsztat. Jest marzeniem każdego twórcy, dlatego nic tak nie satysfakcjonuje jak wykazanie się umiejętnościami pod własnym szyldem. Zaczęły się więc spełniać marzenia z dzieciństwa.

się statuetki, okolicznościowe upominki reklamowe, elementy dekoracyjne. Rośnie zainteresowanie pracownią. Rzeźby szklane zdobią teraz nie tylko salony, ale i gabinety firm. Obrazy szklane

W 1997 roku stworzył autorską pracownię. To wówczas zaczęły powstawać pierwsze unikatowe szkła wykonywane techniką fusing: rzeźby, obrazy, dekoracje. Do głosu doszły też prawa i oczekiwania rynku. Przy wsparciu żony Doroty postanowiliśmy połączyć sztukę z reklamą – mówi Maciej Habrat. Ukazują

przemawiają swoją zmysłowością i energią. Statuetki wręczone są w licznych galach, również i wybitnym osobistością. Szkło jest bardzo wdzięcznym materiałem, gdyż nie tylko odbija światło, ale również pozwala wnikać mu do swojego wnętrza. Prace, które wychodzą spod naszej ręki, przy odpowiednim świetle potrafią oddawać różnorodny cha-

rakter. Przemawiają swoją zmysłowością i energią.

Dla Glass Studio Habrat, bo tak nazywa się firma prowadzona przez małżeństwo Habratów, również targi są najskuteczniejszą formą promocji. Zwiedzający stoisko mogą wówczas osobiście poznać artystę i obejrzeć efekty jego pracy. Można przy tej okazji usłyszeć ocenę prezentowanych wyrobów artystycznych.

Należy dodać, że miłym akcentem tegorocznych XXXVI Krośnieńskich Spotkań Teatralnych było wręczanie występującym teatrom szklanych statuetek wykonanych przez Macieja Habrata.

Osiągnięcia:

2009 - I miejsce w konkursie na statuetkę teatralną *ÓW Festiwal* w Warszawie

2010 - I miejsce w konkursie na artystyczną statuetkę prezydenta Gdyni *Galion Gdyniński*

2010 - I miejsce w konkursie na najlepszy upominek reklamowy *Gifts of the Year* w kategorii Produkty De Luxe na międzynarodowych targach reklamy RemaDays w Warszawie

2012 - II miejsce w konkursie na najlepszy upominek reklamowy *Gifts of the Year* w kategorii Produkty Top Exclusive na międzynarodowych targach reklamy RemaDays w Warszawie

Wystawy indywidualne:

1995 - Galeria Kocioł Artystyczny, Kraków

2011 - Dom Polsko – Słowacki, Bardejov

2013 Wystawa obrazów szklanych - krośnieńska wieża Farna

Wystawy zbiorowe:

1995 - Młodzi projektanci proponują, Galeria BWA Design we Wrocławiu

1995 - Szklany plener, Krosno

1995 - Szkło młodych, Galeria Nie Tylko My, Wrocław

1996 - Gold-Spuren, Galeria Kunst & Form, Anbruck, Niemcy

1997 - Ba-Ju-Ha-L-Au, szklany szal, Galeria Przedmiotu BB, Kraków

1997 - wystawa Grupy Projektantów Wzornik, Galeria Piękna, Warszawa

2006 - IX Biennale Plastyki Krośnieńskiej, BWA Krosno

2007 „Engel, Engel...”, Kulturzentrum im Krakauer Haus, Norymberga, Niemcy

Tekst i fot. Wacław Turek

Stanisław Klimek

Wojciech Wronski

Waldemar Czado

Antoni Panek

Ryszard Zagórski

Robert Kubit

Jerzy Bryła

Mikołajkowe

22

Spotkania Taneczne

fot. P. Matelowski

WIECZÓR ANDRZEJKOWY
fol. W.Turek

XXI
KRO
SPO
TEA
fot. W.

XVI
DŹNIENSKIE
WYKAZANIA
TEATRALNE
W Turku

1915

Karłowicz o Krystynie młodszej.

WESÓLYCH ŚWIĄT!

1915

S. KWIS

ŻYCZENIA NOWOROCZNE

I snów Róż jeden zginął w przeszłości
 Nowy na drogę wstępuje
 Serce go wita pełne radości,
 Że znova świat nam zwiastuje.
 Niech Jasną gwiazdą nam promienieje
 Smutek, siodłó odwróci,
 I stworzy w duszy nową nadzieję,
 Że strząsnie Jasnica powolę!

1916

Goldeny Wj ówet.

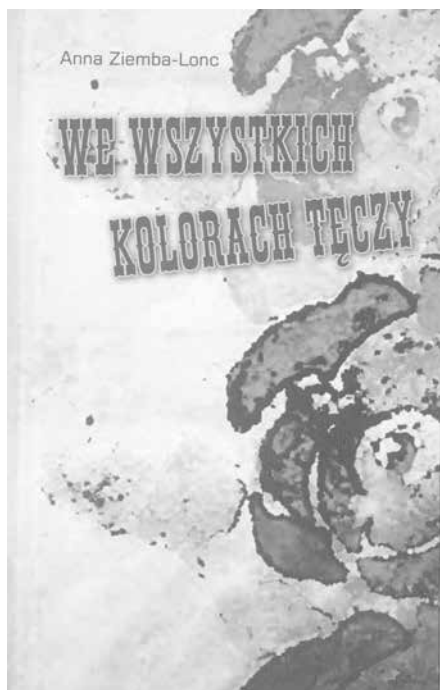
KARTKI
ŚWIĄTECZNE
ze zbiorów
Zbigniewa Więcka

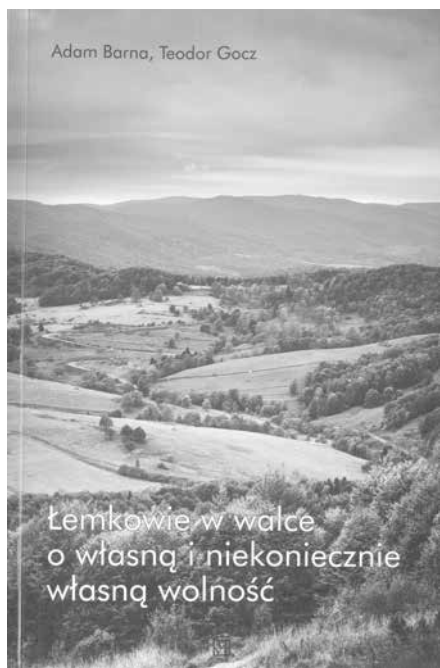
JĄŚ I MAŁGOSIA - spektakl RADOSNEJ RODZINNEJ AKADEMII TEATRALNEJ
fot. P. Matelowski

Autorka urodziła się w 1986 r. w Krośnie. Mieszka w Krościenku Wyżnym. Debiutowała w 1999 roku na łamach miejscowego pisma „Dębina” oraz innych czasopism literackich. Jest laureatką wielu konkursów literackich m.in. Konkursu o „Lampę Ignacego Łukasiewicza”. Ponieważ do tej pory można było znaleźć w wydawnictwach jedynie pojedyncze wiersze tej autorki, trzeba przyznać, że jest to interesujący debiut książkowy. Można poznać szerzej wizerunek jej świata. Należy do Klubu Literackiego RCKP. W wierszu „O poezji” pisze: *Znajdziesz ją / we wszystkich kolorach tęczy/w każdej z chwil / zamkniętych w szarym albumie.*

*Wydawnictwo Ruthenus – Rafał Barski
Krosno 2014*

Autorzy książki przez zebranie licznych wywiadów oraz na podstawie swojego doświadczenia i przeżyć pragną wyjaśnić, dlaczego wydali już trzecią edycję w języku polskim. Po 70. latach od tamtych trudnych i niejednokrotnie tragicznych losów mniejszości wpłątanej w światową historię, kiedy próbowano zniszczyć tożsamość narodową i kulturową społeczności karpackiej. Przybliżono w książce m.in. sytuacje i wyjaśniono, dlaczego młodzi Łemkowie w latach 1944-45 wstępowali do Armii Radzieckiej. Napisania tej książki nie podjęli się historycy, lecz uczestnicy i świadkowie tamtych wydarzeń.

Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2014

„BRATEK”

Kalendarz krośnieński na rok 1905

Zestawił W.L. Antoniewicz

Krosno. Nakładem i drukiem W. Lenika. 1904.

Do licznego tłumu wydawnictw
kalendarzowych przybywa nowy
towarzysz...

Idzie po dłuższym wahaniu się
nie w daleki świat, lecz między
swoich, najbliższych z tą myślą,
że życzliwie zostanie przyjęty.

Wchodzi do domów miejskich,
do wieśniaczych chat z gorącą
chęcią wzbudzenia tam płomienną
iskry poznania dziejowej
przeszłości Krosna i jego okolic,
poszanowania tych pamiątek i za-
bytków, jakie wokół siebie widzi-
my, umiłowania tego wszystkiego,
do czego serce nasze się rwie,
co polskiej duszy jest drogiem.

Po roku, doświadczeń pełny,
znów wejdzie do tych, którzy nań
czekać będą, większy wzrostem,
zasobniejszy w wiadomości, z tą
sama bezkresną miłością ku tej
ziemi, na której po raz pierwszy
zaznaczył swój byt.

Krosno, w listopadzie 1904.

Wydawcy

WIERSZ
NA POWITANIE NOWEGO ROKU
1905.

Chyżo jak fale na wieczności toni
Rok jeden za drugim goni
I w księdze dziejów ludzkości otwartej
Świeżą zapisuje kartę.

I cóż Ty dla nas Bożego wyroku
Zapiszesz w niej Nowy Roku?
Czy niesiesz w darze nam weselne szaty,
Czy nowe klęski i straty?

Straszne dziś ludzkość przechodzi koleje.
I złudne żywi nadzieje...
Może wolności błysnie świt rumiany
Lub świeże zagrzmia orkany...

Cokolwiek jednak padnie nam w udziale,
My wszystko zniesiem' wytrwale;
Bo los w nieszczęścia nauczył nas szkole
Na Bożą zdawać się wolę.

Więc pójdziem' dalej z odwagą niezłomną,
Lecz wrogi nasze niech pomną,
Że wiary w tryumf Polski i Kościoła,
Nic w nas osłabić nie zdoła!

Prof. Fr. W.

*Kalendarz Legionów Polskich na Rok Pański 1915**Zestawił dr. Antoni Chmurski, sekretarz „Wiedeńskiego Komisarjatu N.K.N.”
Wiedeń. Nakład własny.***Wieczór wigilijny w Karpatach**

Stajnia. Za dnia pełno tu było koni
i rzędem stała tu uprzęż i wory owsa
i pęki siana.

Teraz wieczerza wigilijna. Oddział
kawalerji sztabowej zaprosił ko-
mendanta Legionów, by spędził kil-
ka chwil w gronie swej przybocznej
gromadki kawalerzystów. Na ścia-
nach zwieszają się białe derki, pod-
łoga pokryta mchami, dokoła ścian
wiją się festony gałązek choiny
i błyszczą skrzyżowane szable, ma-
jące w pośrodku wysokie czako ula-
nów polskich.

W środku stajni długi stół z najprzy-
mitywniejszą zastawą żołnierską:
cynowe misy, blaszane kubki, gdzieś
skądś zabłąkany puharek szklany;
w kącie płonie drzewko... (...)

W pośrodku junackiej garstki siedzi
generał i z misy czerpie łyżką cienki
barszcz, a oczy mu się śmieją i pro-
mienią na widok młodzi. A im ser-
ce ze szczęścia taje i robi się rozgwar
i kraśnieją policzki i animusz bije
z tych postaci, oderwanych od domu,
od miesięcy włóczących się po kar-
packich wyżach...

A potem chwila skupienia i ciszy. Bo
oto poeta kawalerzyckiego oddziału,
kapral Mączka, głosi słowa improwi-
zowanego toastu:

„Wigilia, - drzewko - stół - opłatki.
Wiercie mi ... wielka to godzina!
My - dzieci jednej, wielkiej Matki!
Wielka, żołnierska dziś rodzina,
Gdy tu opłatek wraz spożywa,
Wiercie mi - chwila ... osobliwa ...

W Polsce! o jakżeż cudną bywa
Ta noc, w królewskiej śniegów szacie ...
Tam każda chata dzisiaj - śpiewa,
Tam każde serce śpiewa w chacie
Pieśń, co w krąg echem się rozchodzi,
Wieszcząc radosne: Bóg się rodzi!

W Polsce! ... Dalekie - dawne czasy ...
Zda się ... latami przegrodzone...
Przeszliśmy góry, rzeki, lasy,
Pola - krwią żyźnie zaroszone ...
By wreszcie, głosy stęsknionemi,
Dziś kolendować ... w obcej ziemi!

Precz smutek z czoła! Nam dziś trzeba
Hartu! Stalowej ducha mocy!
Wiary – w przewodnią gwiazdę z nieba,
Co ma nas wieść - wśród ciemnej nocy
Pomiędzy gromy armatnimi
Do Betlejem – Polskiej ziemi!

*DR. BERTOLD MERWIN,
Oficer Legionów polskich*

Od redakcji: pisownia oryginalna

Ze zbiorów Zbigniewa Więcka

Pomyślny listopad Kleksów

Listopad okazał się bardzo pomyślny dla Dziecięco - Młodzieżowego Zespołu Tanecznego KLEKS z Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie.

Zaczął się 6 listopada od XXII Przeglądu Amatorskich Zespołów Tanecznych MINI-ART w Miejscu Piastowym, gdzie **Kleks V** otrzymał nagrodę główną w kategorii 7 – 14 lat za układ taneczny „Praprzodkowie”

Podczas XIV Andrzejoych Spotkań Tanecznych w Jaśle (27 listopada) **Kleks IV** za układ taneczny „Bambo” otrzymał II miejsce w młodszej kategorii wiekowej, natomiast **Kleks I** III miejsce za choreografię „Smak zwycięstwa” w starszej kategorii wiekowej. W przeglądzie zaprezentowały się również duety składające się z tancerki zespołu: Kamila

Jawor i Kasia Niżnik, Małgosia Kmon i Wiktoria Limberger, Oliwia Trygar i Dominika Dobosz.

Dzień później, dwie kolejne grupy wyjechały do Mielca na XIII Przegląd Zespołów Tanecznych PASIKONIK'2014. W kategorii wiekowej 7- 12 lat **Kleks III** zaprezentował układ „Kuchenne rewolucje”, natomiast w kategorii 13 -18 lat **Kleks II** otrzymał wyróżnienie za układ taneczny „Powiew Wschodu”. Instruktorami zespołu są Dagmara Krzanowska-Szelc i Paulina Rozenbajgier.

WXIV Andrzejoych Spotkaniach Tanecznych w Jaśle **Zespół Tańca Współczesnego Strecz**, prowadzony przez Sabinę Wójcik-Grygolec wytańczył I miejsce w swojej kategorii wiekowej.

for. P. Matelowski

Międzynarodowy konkurs chórалny w Krakowie

Wzorem zachodnich miast europejskich Królewskie Miasto Kraków w okresie adwentu rozbrzmiewa muzyką wokalaną. Już po raz piąty Agencja Artystyczna „Melody” zorganizowała Krakowski Festiwal Pieśni Adwentowych i Bożo-

narodzeniowych (5-7 grudnia). Śpiewu chórów z różnych stron świata można było posłuchać w zabytkowych kościołach św. Katarzyny oraz św. Piotra i Pawła. Festiwal obejmował 2 koncerty wieczorne pn. „Światło i śpiew” i prze-

słuchania konkursowe. Międzynarodowe jury składające się z wybitnych chórników z Ukrainy, Macedonii, Estonii, pod przewodnictwem prof. Andrei Angeliniego (Bolonia/Włochy) oceniło w 5 kategoriach aż 20 zespołów chóralnych przybyłych z różnych zakątków naszego kraju, także z Litwy, Łotwy, Estonii, Szwecji, a nawet Republiki Południowej Afryki. Ten ostatni konkurował w kategorii chórów młodzieżowych z chórem mieszanym Ogólnokształcącej

Szkoły Muzycznej II stopnia w Krośnie pod dyrekcją Renaty Zajdel. Obydwa zespoły otrzymały Srebrne Dyplomy i identyczną ilość punktów.

Konkurs ten, od pierwszej edycji utrzymuje bardzo wysoki poziom artystyczny, a jednocześnie nie słabnie jego powodzenie. „Warto zmierzyć się z zespołami z całej Europy. To była wartościowa lekcja dla moich chórzystów i jeszcze jedno ważne doświadczenie” – powiedziała dyrygentka chóru Renata Zajdel.

Dobra passa Los Agentos

Toruń Blues Meeting jest jednym z najstarszych festiwali w Polsce, na który przyjeżdżają miłośnicy bluesa z całej Polski. W tym roku w listopadzie obchodził swoje 25- lecie. W jubileuszowej edycji pojawiło się mnóstwo zespołów. Wśród nich znalazły się takie gwiazdy jak Sugar Blue, The Real Deal, Acoustic czy Why Ducky? i Dżem. Nie mogło w tym towarzystwie zabraknąć naszego kolegi **Roberta Lenerta z zespołem Los Agentos**, o których w wydanym programie festiwalu można było przeczytać, że

„jeśli jesteś polskim muzykiem, a o Twojej płycie w bardzo ciepłych słowach wypowiada się amerykański magazyn All About Jazz to znaczy, że to co robisz, robisz dobrze”.

Okazuje się, że amerykański magazyn nie pomylił się ani trochę. Los Agentos odnosi w ostatnim okresie same sukcesy - od zwycięstwa w ubiegłorocznym międzynarodowym festiwalu Blues Aperitiv w Czechach, po zdobycie nagrody Skoda Auto Muzyka. W konkursie tym brało udział około 1000 zespołów, a do finału

dostała się 100 wybrana przez internautów. Z tej 100 jurorzy wyłonili 10 laureatów i przyznali 6 nagród specjalnych w formie tzw. dzikich kart. Los Agentos dostał taką od dziennikarza radiowej Trójki Piotra Metza. Za nagrodą poszła promocja muzyki na antenie tej niezwykle popularnej rozgłośni oraz wywiad. Metz przedstawiając w nim Roberta, który od lat szefuje zespołowi Los Agentos, powiedział, że jest jak Leonardo da Vinci, który robi różne rzeczy, co absolutnie nie oznacza najłatwiejszych. Faktycznie muzycy proponują słuchaczom dźwięki spod znaku world music, z wyraźnymi śladami jazzu i ambientu, ale jak podkreśla Robert w ich muzyce zawsze jest blues, tylko ubrany w różne szaty. Muzyka jest wypadkową osobowości wszystkich członków zespołu, złotym środkiem w stylistyce. Warto zatem wybrać się na więcej niż jeden ich koncert, bo każdy

jest inny, chociaż na każdym muzycy grają utwory ze wszystkich płyt. Ostatni projekt zespołu, który jest pomysłem wokalistki Bożeny Mazur to płyta „Tom Waits Project”, nieprzewidywalna jak sam Tom Waits.

I coś jeszcze, co z pewnością cieszy niezmiernie wszystkich fanów zespołu czyli obecność na liście najlepszych płyt 2014 roku publikowanej w niemieckim radiu. „Tom Waits Project” plasuje się na 15 miejscu wśród takich nagrań jak Tobias Christl „Wildern” (1 lokata), Robert Wyatt „Different Every Time” (6) czy Henryk Górecki „Symphony No.3” (20). Sprawcą tego „zamieszania” jest Antoni Krupa, dziennikarz Radia Kraków, za sprawą którego płyta Los Agentos trafiła do muzycznej rozgłośni radiowej w Niemczech.

Tak trzymać!!!

Anna Bryła

Nagrody Tomasza Okoniewskiego

Zdjęcia Bieszczadów, Beskidów, Rynek Galicyjski w Sanoku oraz obrazki z Przemysła znalazły się wśród prac laureatów. Do konkursu „Fotografujemy Podkarpackie Ulubione” wpłynęło ponad 350 fotografii, spośród których kapituła wybrała pięć. Jednym z laureatów został członek Fotoklubu RCKP **Tomasz Okoniewski**. Jego prace przedstawiające zimową Polonię Wetlińską wylaniającą się ponad chmurami oraz osnute mgłami Beskidy w okolicach Jasła tak urzekły perfekcją wykonania i melancholijnym klimatem, że otrzymały najwięcej głosów od członków kapituły.

Tomasz Okoniewski został również laureatem I nagrody w Konkursie Fotograficznym „Mgłą otulone”, na który nadesłano 360 prac. Organizatorem był

Spółdzielczy Dom Kultury w Tychach, a w VII Międzynarodowym Festiwalu Fotografii Przyrodniczej „Sztuka Natury” Toruń 2014 otrzymał wyróżnienie za fotografię „Ostatnie tchnienie zimy”.

wł

„Mgłą otulone”

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH

19 grudnia – 9 stycznia 2015

Jacek Michał Szpak – rzeźba

Jacek Michał Szpak jest absolwentem PLSP w Jarosławiu. Następnie kontynuował naukę w PPSKAKiB w Krośnie, studiował na Wydziale Artystycznym UMCS w Lublinie. Studia podyplomowe ukończył na Wydziale Malarstwa krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Dyplomy obronił pod kierunkiem profesorów: Bogumiła Zagajewskiego z rzeźby, Mariana Stelmasika z malarstwa, Teresy Rzepeckiej-Kotkowskiej z rysunku, Adama Brinckena z malarstwa. Jest również absolwentem Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego. Zorganizował kilkadziesiąt wystaw indywidualnych, brał udział w wielu plenerach rzeźby, ceramiki, malarstwa. Był wielokrotnie kuratorem plenerów artystycznych w kraju i zagranicą. Jego realizacje rzeźbiarskie znajdują się na Litwie, w Czechach, w Rumunii i w Polsce. Jest autorem popularnej rzeźby Dobrego Wojaka Szwejka w Przemyślu. Jako pedagog pracuje od 1987 roku. Obecnie jest wykładowcą Zespołu Szkół Plastycznych w Radomiu.

Autor mówi o sobie i sztuce: „Gdy nie ma odbiorców sztuka nie istnieje... Robię to co lubię, gdybym miał to robić

Jacek Szpak, autoportret

dla pieniędzy, to nie sprawiałoby mi to takiej radości. ...wciąż robię zdjęcia, aparat fotograficzny to jest współczesny szkicownik dla artysty. To jest zapis myśli, ponieważ, jak twierdził profesor Strykowski, obraz jest tysiącrotnie ważniejszy od słowa.”

opr. Marek Burdzy

CENTRUM DZIEDZICTWA SZKŁA

Świąteczne zajęcia plastyczne

Zajęcia plastyczne z zakresu tworzenia ozdób bożonarodzeniowych to propozycja kreatywnego spędzenia czasu w Centrum Dziedzictwa Szkła. Warsztaty mają na celu przybliżenie dzieciom i mło-

dzieży szkolnej tradycji i symboli Świąt Bożego Narodzenia. Pod okiem wykwalifikowanych pracowników uczniowie mogą stworzyć piękne ozdoby choinkowe lub na stoły bożonarodzeniowe.

Zdobienie bombek choinkowych - każdy uczestnik zajęć własnoręcznie ozdobi bombkę choinkową malując ją i posypując brokatem. W ten sposób powstanie niepowtarzalna dekoracja świątecznego drzewka.

Tworzenie szklanych kartek świątecznych - подарowane najbliższym malowane na szkle kartki świąteczne będą wyrazem szczerych życzeń.

Zajęcia plastyczne z zakresu tworzenia ozdób świątecznych tworzonych ze szkła fusingowego - za pomocą technik malarzkich i zdobniczych uczestnicy warsztatów wykonają szklaną ozdobę drzewka bożonarodzeniowego wykonaną ze szkła fusingowego, która przez swój wyjątkowy charakter będzie doskonałym prezentem dla najbliższych.

Zajęcia zdobienia talerzy w typie ludowym - zajęcia polegają na łączeniu różnych technik zdobniczych (malowanie,

grawerowanie, piaskowanie). Uczestnicy otrzymują szablony o tematyce nawiązującej do wzornictwa ludowego. Za pomocą dostarczonych przez CDS materiałów warsztatowych nanoszą określone wzory na wyroby szklane. W ten sposób powstają wyjątkowe prace nawiązujące do tradycji podkarpackich. Jedną z propozycji jest tworzenie ozdobnego talerzyka na opłatek.

Karolina Polomska

MUZEUM PODKARPACKIE

11 grudnia – 28 lutego

Ryszard Kryński - malarstwo metafizyczne i rysunek groteskowy

Wystawa poświęcona twórczości Ryszarda Kryńskiego prezentowana jest z okazji jubileuszu 40-lecia pracy artystycznej. Dzięki niej możemy odbyć niezwykłą podróż przez twórczość artysty i zapoznać się z tematyką metafizycznego malarstwa z nutą surrealistyczną i groteski, co składa się na jego własny kod malarski. Ryszard Kryński urodził się w 1950 r. w Krośnie. Swoją działalność artystyczną rozpoczął w 1976 roku, a w 1985 otrzymał uprawnienia artysty malarza MKiS w Warszawie. Do Związku Polskich Artystów Plastyków należy od 1995 r. Swoje prace prezentował na ponad 100 wystawach zbiorowych i indywidualnych

w kraju i za granicą. Chętnie uczestniczy w aukcjach charytatywnych. Uprawia malarstwo olejne i rysunek. Historia sztuki, muzyka i literatura są dla niego niewyczerpanym źródłem inspiracji. Technika jego prac jest niezwykle pracołłonna, maluje gładko, posługuje się barwą i światłocieniem, za pomocą laserunków uzyskuje ciekawe efekty malarskie. Każdy jego obraz zaskakuje inaczej, prowadzi dialog przeszłości z teraźniejszością, realności z żartem. Jego prace znajdują się w zbiorach muzeów i galerii w Polsce i za granicą m.in. Muzeum Podkarpackiego w Krośnie, Muzeum Regionalnego w Starej Lubowni - Słowacja, Muzeum

Regionalnego w Brzozowie, Wschodniosłowackiej Galerii - Koszyce, Galerii Regina Zorzycki - Dortmund oraz w kolekcjach prywatnych w Australii, Austrii, Belgii, Czechach, Francji, Holandii, Kanadzie, Kuwejcie, w Niemczech, Polsce, Słowacji, Szwecji, USA, na Węgrzech, we Włoszech i Wielkiej Brytanii. Jest laureatem licznych nagród i wyróżnień, m.in. Biennale Plastyki Krosno I Nagroda (1985); III Nagroda (1987); wyróżnienie (1991); Nagroda Równorzędna (1995); Nagroda MKiS – zasłużony działacz kultury (2005); Nagroda Prezydenta Miasta Krosna (2006). W chwili obecnej mieszka i tworzy w Krościenku Wyżnym k. Krosna.

Rysunki i obrazy prezentowane na wystawie pochodzą z różnych okresów jego twórczości. Zgromadzone prace zostały podzielone tematycznie i ukazują m.in. cykl portretów, scen rodzajowych, martwych natur, motyw kaczki czyli rysunku

groteskowego, jako metafory ludzkiej egzystencji. Na ekspozycji zaprezentowane zostały również wydawnictwa, katalogi z wystaw i działalności artystycznej twórcy. Zgromadzone dzieła w dużej mierze pochodzą ze zbiorów prywatnych artysty, uzupełnione o prace wypożyczone dzięki uprzejmości kolekcjonerów prywatnych, a także ze zbiorów Muzeum Podkarpackiego. Dla dopełnienia pewnych wątków tematycznych wystawy, posłużono się multimedialną prezentacją zawierającą zdjęcia twórcy z jego prywatnego archiwum cyfrowego oraz fotografie jego prac. Prezentacja twórczości Ryszarda Kryńskiego, od wczesnych prac aż po najnowsze z 2014 roku, daje możliwość wglądu w świat malarski twórcy obdarowanego ogromną wyobraźnią plastyczną oraz stale rozwijanymi, dzięki systematycznej pracy, umiejętnościami.

Anna Guz-Iwaniec

Ryszard Kryński „W którą stronę?”

MUZEUM RZEMIOSŁA Piwnica PodCieniami

4 -24 grudnia

„Afganistan”- wystawa fotografii dokumentalnej

Wystawa składa się z trzech reportaży opowiadających o wybranych aspektach życia w Afganistanie. Czarno-białe cykle swoją estetyką nawiązują do klasycznej szkoły fotoreportażu. **Mateusz Jaźwiecki** celowo pomija tak ponad miarę wyolbrzymiane w mediach przemoc i śmierć. Poprzez swoje zdjęcia próbuje przybliżyć widzowi codzienność Afganistanu. Z fotografii wyłania się obraz kraju, który mimo zniszczeń spowodowanych kilkoma dekadami wojen, wciąż żyje i odradza się. Prezentowane historie mimo, iż często trudne i dramatyczne, zawierają w sobie cząstkę optymizmu. Jest tak zarówno w przypadku serii portretów pracowników warsztatów protetycznych, którzy udowadniają, że nawet będąc osobą niepełnosprawną można godnie żyć i pracować. Podobnie reportaż z jedynej w kraju szkoły dla niewidomych dzieci, który pokazuje, że nawet w niesprzyjających warunkach można nieść pomoc potrzebującym. Trzecia część wystawy to cykl analogowych fotografii, które powstały w trakcie wielogodzinnych wędrówek po stolicy Afganistanu

- Kabulu oraz leżącej w centralnej części kraju historycznej miejscowości Bamyan. Mateusz Jaźwiecki (ur. 1986 w Krośnie) - fotograf dokumentalny. Absolwent UMK w Toruniu i Université d'Angers we Francji. Mieszka i pracuje w Warszawie. W swojej twórczości szczególnie koncentruje się na aktualnych problemach społecznych.

Bożena Ziółkowska

Krośnieńskie spotkania z podróżnikami

8 grudnia, podczas ostatniego w tym roku spotkania gościła **Aleksandra Dzik**. Alpinistka opowiedziała o International Nanga Parbat Expedition 2013 - wyprawie na pakistański ośmiotysięcznik, dramatycznie przerwanej przez atak terrorystów na bazę 22 czerwca 2013 r. Opowiadała o grupie ludzi, których połączyła najpierw wspólna działalność alpinistyczna na zboczach Nanga Parbat, później zaś tragiczne wyda-

zenia, w wyniku których życie straciło 11 osób. Także o samym Pakistanie, o jego gościnnych, serdecznych mieszkańcach i poważnych problemach nękających ten kraj. Była to też historia o tym, że góry mogą nie tylko zabijać ludzi, ale i ich ocalać, tak jak uratowały życie ponad czterdziestu wspinaczom, którzy tragicznej nocy znajdowali się w wyższych obozach. Aleksandra Dzik - alpinistka młodego pokolenia. Absolwentka psychologii i socjologii na Uniwersytecie Śląskim, obecnie kończy studia doktoranckie na

UJ. Przewodnik górski, współprowadzi firmę turystyczną BluEmu. Na swym koncie ma m.in. wejście na ośmiotysięczny Gasherbrum II. Ponadto jako pierwsza Polka zdobyła niebezpieczny Pik Pobiedy oraz skompletowała wszystkie pięć siedmiotysięczników b. ZSRR uzyskując tytuł Śnieżnej Pantery. Jest pierwszą kobietą w historii, która ukończyła najdłuższą trasę zawodów Elbrus Race. Uprawia także skialpinizm, rajdy przygodowe, kolarstwo górskie, biegi.

Dorota Piwka

KROŚNIEŃSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Krośnieńska Biblioteka Cyfrowa

Uruchomiona w 2009 roku Krośnieńska Biblioteka Cyfrowa liczy blisko 4000 publikacji, a do tej pory odwiedziło ją ponad 3,5 mln użytkowników. Do korzystania i wspólnego tworzenia zaprasza KBP. Szczególnie cenne wydają się zbiory dotyczące Krosna i regionu - często bardzo ważne w dokumentowaniu przeszłości i tradycji miasta. Krośnieńska Biblioteka właśnie zakończyła digitalizację tygodnia „Podkarpacie” i „Nowe Podkarpacie” - od pierwszego numeru z roku 1970 do roku 2000. W wyniku umowy podpisanej pomiędzy Dyrekcją Biblioteki i prezesem Zarządu Spółki „Nowe Podkarpacie” Zbigniewem Więckiem, w najbliższych miesiącach zdigitalizowane zostaną i powiększą zasoby Biblioteki Cyfrowej o kolejne numery tygodnika za lata 2001-2010. Publikacje, które trafiają do KBC, pochodzą ze zbiorów własnych KBP, ale także innych instytucji i osób prywatnych - m.in. Muzeum Rzemiosła w Krośnie, Tadeusza Łopatkiewicza, Mariana Terleckiego, a znaczący zbiór dokumentów pochodzi z Biblioteki OO. Kapucynów w Krośnie. Biblioteka dużą

wagę przykładą do digitalizacji czasopism regionalnych. To właśnie ta grupa dokumentów, jak pokazują statystyki, jest najczęściej wykorzystywana przez użytkowników. Oprócz „Nowego Podkarpacia” dostępne są m.in. „Nasz Głos” za lata 2003-2011 i „Dębina” 1999-2005. *Każdy może współtworzyć Krośnieńską Bibliotekę Cyfrową. Jeśli ktoś posiada ciekawe dokumenty związane z historią regionu, unikalne publikacje, archiwalne czasopisma, ulotki, plakaty, mapy, zdjęcia lub inne dokumenty życia społecznego, które chciałby utrwalić, a które mogą wzbogacić krośnieńskie zasoby cyfrowe - może wypożyczyć je do digitalizacji pracownikom Filii nr 6 - Centrum Multimedialnego przy ul. Ordynackiej 8 w Krośnie. Po zeskanowaniu każdy taki dokument zwracany jest właścicielowi, a jego cyfrowa kopia trafia do zbiorów Krośnieńskiej Biblioteki Cyfrowej i jest dostępna w Internecie dla wszystkich użytkowników pod adresem - www.kbc.krosno.pl. Wszystkie zbiory, które trafiają do KBC, są również dostępne w największej europejskiej bibliotece cyfrowej - European - www.*

europa.eu. Jest to dodatkowa promocja zbiorów i miasta w sieci. Wszystkie opublikowane cyfrowo dokumenty muszą mieć uregulowany status prawny - właściciel praw autorskich lub wydawniczych powinien podpisać umowę licencyjną, precyzując warunki, na jakich

utwór będzie dostępny dla czytelników biblioteki cyfrowej. Umowa taka nie jest konieczna w przypadku utworów, co do których wygasły autorskie prawa majątkowe, czyli zgodnie z polskim prawem, 70 lat po śmierci twórcy.

Monika Machowicz

KONKURSY

VIII OGÓLNOPOLSKIE BIENNALE PLASTYCZNE „KOT”

Biennale skierowane jest do dzieci i młodzieży w wieku 5-24 lat, uczestników zajęć placówek wychowania pozaszkolnego oraz do wszystkich typów szkół. Jedną osobą może przedstawić 1 pracę. Maksymalna ilość prac z placówki - 10. Prace powinny być wykonane w technikach: malarstwo, malarstwo na szkle, tkanina artystyczna, batik, grafika, rysunek, ceramika i inne trwałe techniki. Prace nie powinny być oprawione. Na odwrocie należy umieścić czytelne informacje o au-

torze: tytuł pracy, imię i nazwisko, wiek, nazwa i adres placówki/szkoły, imię i nazwisko nauczyciela, pod kierunkiem którego praca została wykonana. Prace należy przysłać na adres organizatora: Zespół „Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży”, ul. Kołłątaja 20, 50-007 Wrocław **do 16 maja 2015 r.** z dopiskiem KOT. Więcej na stronie www.mdk.wroclaw.pl, tel. 71 343 88 56. e-mail: mdkkopernik1@wp.pl

I KONKURS FOTOGRAFICZNY „Z BIEGIEM WISŁOKA”

Celem konkursu jest propagowanie sztuki fotografii *pokazującej piękno pejzażu wzdłuż rzeki Wisłoka w różnych porach roku oraz zwrócenie uwagi na specyfikę krajobrazu rzeki*. Uczestnikami mogą być osoby, które wyłącznie w sposób amatorski zajmują się fotografią. Warunkiem przystąpienia do konkursu jest nadesłanie jednej fotografii lub zestawu składającego się z czterech fotografii (prace oceniane będą w dwóch odrębnych kategoriach – jednego zdjęcia i cyklu zdjęć). Fotografie mają mieć postać materiału gotowego do ekspozycji wyłącznie w formacie 30 cm x 40 cm. Fo-

tografie w postaci zapisu elektronicznego lub diapozytywu nie będą przyjmowane. Fotografie na odwrocie powinny być opisane godłem (pseudonimem) oraz zawierać oznaczenie tytułu, roku oraz miejsca wykonania fotografii. Do prac należy dołączyć kartę zgłoszenia umieszczoną w zaklejonej kopercie, opisanej jedynie godłem (pseudonimem) i przesłać na adres Organizatora - Regionalne Centrum Kultur Pogranicza, 38-400 Krosno, ul. Kolejowa 1w terminie **do 30 sierpnia 2015 r.** z dopiskiem *Konkurs „Z biegiem Wisłoka”*. Regulamin i karta zgłoszenia na stronie www.rckp.krosno.pl

CROSCENA

Krośnieńska Scena Kultury
Wydawca: Regionalne Centrum Kultur Pogranicza
38-400 Krosno, ul. Kolejowa 1,
tel. 13 432 18 98, 13 432 09 97
e-mail: croskena@rckp.krosno.pl
www.rckp.krosno.pl

Redakcja: Anna Bryla, Waław Turek
Skład komputerowy: Krzysztof Zygarowicz
Druk: Hedon, Krosno, tel. 13 432 02 02
Nakład: 500 egz.

Croskena w wersji internetowej dostępna na stronie
www.rckp.krosno.pl **w zakładce Croskena**
ISSN 1731-0296

Regionalne Centrum Kultur Pogranicza
w Krośnie zaprasza na

wieczór sylwestrowy

w stylu włoskim

31.12.2014

rozpoczęcie godz. 21.00

SONOTRIO ENSEMBLE

Viva Bel Canto - najpiękniejsze arie opery włoskiej

SZYMON KOWALSKI

Muzyczna podróż przez Włochy - recital fortepianowy

Północ - TOAST NOWOROCZNY

DAVE NILAYA z zespołem

Italiano Vero - przeboje włoskiej muzyki rozrywkowej

Przedsprzedaż od 1 do 13 grudnia 2014 - bilet 80 zł, bilet dla pary 150 zł
po 15 grudnia - bilet 100 zł, dla pary 170 zł

RCKP ul. Kłetkowska 1, 38-400 Krosno, tel. 13 432 18 98 w.102

SuperNowości

- druk kładowy i offsetowy
- reklamowe i ozdobne torby papierowe
- gadżety reklamowe
- opakowania

DRUKARNIA
HEDOM

38-400 Krosno
ul. Kłetkówki 54a

13 432 02 02
13 432 70 57

biuro@hedom.pl
www.hedom.pl

Wesołych Świąt **życzy RCKP**

proji:
J. Topolska-Ulłasz

